

4. Фама Е. Ф., Франц К. Р. Загальні фактори ризику в прибутковості акцій і облігацій. *Журнал фінансової економіки*. 1993. С. 3–56.
5. Грубер М. Ж. Ще одна головоломка: «Зростання активно керованих пайових інвестиційних фондів». *Фінансовий журнал* 1996. С. 783–810.
6. Йенсен М. «Підсумки діяльності ПФів в період 1945–1964». *Фінансовий журнал* 1968. С. 389–416.
7. Бертон Г. Малкель. 1995. Доходи від інвестування в пайові інвестиційні фонди 1971–1991 рр. *Фінансовий журнал L (2)*: 549–572.
8. Вермерс Р. 2003. Чи компенсуються акціонери пайових інвестиційних фондів за активне управління «ставками»? Робочий доповідь, Мерілендський університет.
9. Інвестиційні фонди в Україні. URL: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/investicionnye-fondy-v-ukraine:-mozhno-li-zarobotat-bolshe-chem-na-depozite> (дата звернення 11.04.2021).

А. М. Соколова, к. е. н., доцент,
Т. О. Гапон, студентка

*Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
м. Полтава, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Розвиток нових технологій та структурні зміни в економіці обумовлюють трансформацію страхового ринку України. Вітчизняні страхові компанії, в сучасних умовах глобальної технологічної революції, зіштовхнулися з низкою проблем, оскільки мають недостатній технологічний потенціал та схильність до консервативних моделей управління у напрямі впровадження інновацій. Такий підхід гальмує еволюційний розвиток щодо застосування новітніх бізнес-моделей, удосконалених цифровізацією.

Цифровізація (з англ. digitalization) – це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Це перехід біологічних та фізичних систем у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних та обчислювальних компонентів). Перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний (онлайн) [5].

Цифровізація у страхуванні має низку переваг та відкриває нові можливості перед учасниками страхового ринку. Діджитал-страхування дає можливість страховим компаніям знизити витрати за рахунок виключення з ланцюжка продажів страхових посередників, зменшення комісійних винагород, зниження витрат на оренду приміщень тощо [6]. До значних переваг застосування діджитал-страхування належать: збільшення безпеки страхових операцій та скорочення ймовірності шахрайства, оскільки процес придбання поліса через страхового посередника несе ризик не внесення останнім страхової премії, що спричиняє ануляцію договору страхування.

Цифровізація поширюється у різні процеси управління страхових компаній, в тому числі як у он-лайн продажі страхових послуг, так і розширенні їх спектру, включаючи нові види страхових послуг – страховий захист від кіберризиків. Наприклад, запуск онлайн-додатку для оформлення поліса ОСЦПВ. У деяких страхових компаній (наприклад, СК «UPSK») страхування від кібер-загроз та кібер-ризиків дозволяє компенсувати можливі втрати від пошкодження, руйнування або викрадення корпоративних та клієнтських даних, а також подолати кризу в бізнес діяльності, що може виникнути в результаті дії кібер-ризиків [4]. У зв'язку з кардинальним переходом бізнесу в режим он-лайн, переведенням співробітників на віддалену роботу і впровадженням нових технологій, на що суттєво вплинуло поширення COVID-19, все більше компаній в світі страхують кіберризиків, проте в Україні поки з побоюванням ставляться до такого виду послуг.

Серед перспектив розвитку страхового бізнесу є застосування телематики. Телематика – це можливість дистанційно аналізувати персональні дані застрахованої особи. Наприклад, аналізуючи стиль водіння чи показники здоров'я у клієнта, компанія дає змогу більш обережним людям зекономити на страховому полісі [1].

«Інтернет речей» (IoT-технології) розвивають страхову сферу, знижуючи ризики. Наприклад, датчики диму в квартирі дозволяють вчасно помітити загоряння і загасити пожежу, поки вона не завдала великих збитків, і виплати за страховкою будуть нижчі. Це вигідно страховим компаніям. Вони можуть знизити вартість послуг для клієнтів, які встановили таке обладнання [3].

Отже, можна виокремити три області, які відображають трансформацію діджиталізації ринку фінансових та страхових послуг упродовж останніх десятиліть та п'ять окремих етапів (табл. 1) [22]:

Таблиця 1 – Еволюція діджиталізації ринку фінансових та страхових послуг, [22]

Характеристика	Стратегічний фокус	Організаційна спрямованість	Системний фокус
Фаза 1: до 1960 р.	Єдиний канал дистрибуції	Процеси підтримки	Немає інтеграції систем
Фаза 2: 1960–1980 рр.	Подвійний канал дистрибуції	Бек-офісні процеси	Часткова внутрішня інтеграція систем
Фаза 3: 1980–2010 рр.	Декілька каналів продаж	Фронт-офіс процеси	Інтеграція внутрішніх систем
Фаза 4: 2010–2020 рр.	Крос-продажі	Провайдер процесів	Інтеграція систем зовнішніх постачальників фінансових послуг
Фаза 5: від 2020 р.	Гібридні канали продаж	Клієнто-орієнтовані процеси	Інтеграція систем зовнішніх постачальників нефінансових послуг

1. Внутрішня діджиталізація (фази 1–3) Перша сфера використання ІТ була зосереджена на внутрішніх процесах, таких як платіжні операції чи управління портфелем. 2. Орієнтована на провайдера діджиталізація (фаза 4). Зміна орієнтації постачальників фінансових послуг на інтеграцію провайдерів мала місце на четвертій фазі. 3. Орієнтована на споживача діджиталізація (фаза 5). Ця область застосування іншуртеху зосереджена на клієнтів та їх бізнес-процеси (діджитал-страхування, он-лайн поліси).

Таким чином, під впливом цифровізації світової економіки та суспільства, нова технологічна парадигма, пов'язана з широким використанням інформаційних технологій, трансформує моделі ведення страхового бізнесу, в основі яких лежать технологічні інновації. Зазначені новітні зміни призводять до створення нової фінансової екосистеми, в якій, крім традиційних інституцій, є суб'єкти, що знаходяться поза фінансовим сектором. В умовах

сьогодення, що спричинено діджиталізацією світового господарства, цифровізацією бізнесу і економічних процесів та зростанням ролі цифрової інформації, основними трендами та перспективами, що сприятимуть зміцненню та поширенню страхового бізнесу на українському та світовому страхових ринках, є: страхування від кіберризиків; блокчейн у страховому бізнесі; Artificial Intelligence та Machine Learning у страхуванні; телематика, BigData, IoT-технології, P2P-страхування і мікрострахування тощо.

Список використаних джерел

1. Ідея для стартапу: які страхові продукти потрібні цифровому світу. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2018/03/23/635279/>
2. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку. Тернопіль: ТНЕУ, 2020. 568 с.
3. Страховий бізнес з присмаком ІТ: що можна застрахувати онлайн. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech/2019/04/23/647105/>
4. Страхування кібер-ризиків. Страхова компанія «UPSK». URL: <https://upsk.com.ua/service/corporate/cyberriskua>.
5. Україна 2030e – країна з розвинутою цифровою економікою. *Український інститут майбутнього*. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>.
6. Шубенко І. А. Тенденції діджиталізації на страховому ринку України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 273–279.

А. М. Соколова, к. е. н., доцент,

М. О. Мацегора, студент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

м. Полтава, Україна

СУТНІСТЬ ТА СЕГМЕНТАЦІЯ СУЧАСНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Процес економічних реформ в Україні неможливий без функціонування ефективного фінансового ринку. Зазначений сектор національної економіки кардинально впливає на становлення, розвиток, структуру та специфіку фінансової системи країни. Фінансовий ринок забезпечує акумуляцію, трансформацію та